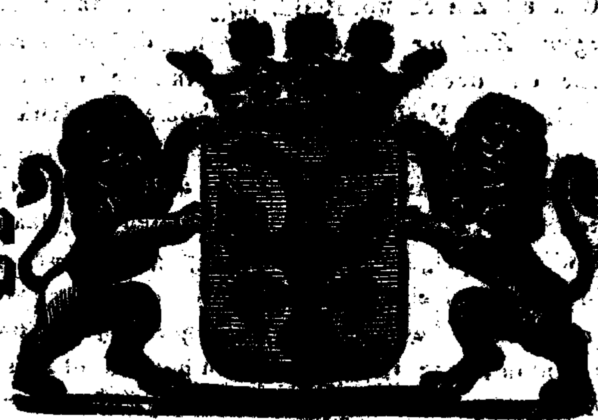
A°. 1848. No.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is ƒ5 in de drie maanden.

WOENSDAG 9 FEBRUARI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels, ƒ1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De Advertentiën voor de Courant van den eigen dag moeten bezorgd worden des morgens vóór negen ure. Alle Advertentiën ná negen ure inkomende blijven liggen tot het volgend nommer.

Buitenlandsche berigten.

NOORD-AMERIKA.

Montreal, 18 jan. Onder deze dagteekening bevat de *Daily News* een opmerkelijk artikel over den toestand van Canada. Het is bekend dat de Yankies Canada reeds lang in effigie veroverd hebben. Men vernam sints eenigen tijd bij geruchte, dat men ook in Canada niet genegen was voor eene vereeniging met de groote republiek. Gezegd artikel deelt ons hierover iets naders mede. *Papineau*, een der belhamels van de onlusten in 1837 en 1838, is, na eene zevenjarige verbanning, naar Canada teruggekeerd, en koestert op nieuw plannen tot vereeniging met de republiek der Vereenigde Staten. In een adres aan de inwoners van twee graafschappen, welke hem het lidmaatschap van het Canadasche parlement hadden aangeboden, komt hij bijna onbewimpeld voor deze meening uit. Ten minste vijzelt hij de constitutie der Vereenigde Staten hemelhoog op en zoekt de Britsche regering op alle mogelijke wijzen gehaat en verdacht te maken. Hij beweert, dat een land als Canada zich niet laat regeren uit een eiland aan gene zijde van den Oceaan gelegen. *Papineau* is gekozen tot lid van het onlangs te zamen geroepen Canadasche parlement, doch hij is in deze vergadering weinig geacht, onder de mannen van naam, zelfs die van Fransche afkomst zijn. Onder het volk is zijn aanhang grooter. De Engelsche regering bevindt zich in eene hoogst moeijelijken toestand; de Fransche en de Engelsche partij wegen elkander in de wetgevende vergadering zoo naauwkeurig op, dat zich in Canada geene meerderheid en dus ook geen vast stelsel van regering vormen kan. Hoe lang zal de rivier St. Laurens nog eene grens-rivier zijn?

ITALIË.

Rome, 31 jan. Volgens geloofwaardige berigten uit Milaan heeft de Oostenrijksche politie eene groote zamenzwering ontdekt. Zoowel in Lombardije als in het Venetiaansche zijn talrijke arrestatiën geschied, voornamelijk van personen tot de hoogere standen behoorende. Eenige der gevangene personen, welke als de hoofden van het complot beschouwd worden, twaalf in getal, zijn naar Laybach vervoerd. In de gemeenschappelijke kas bevindt zich een millioen en de zamengezworenen rekenden ook op hulp uit Toskane en Sardinië.

Het zenden van troepen uit het binnenland van Oostenrijk naar Lombardije duurt voort.

— Heden zijn berigten uit Palermo bekend geworden, loopende tot 24, en uit Napels tot 29 januari.

Na de eerste dagen van den strijd hebben de verschillende comités te Palermo hunne werkzaamheden gecentraliseerd en eene junta van bestuur gevormd, die in twee afdeelingen, eene van verdediging en eene van bestuur is gesplitst. Sedert den 22sten heeft deze junta een dagblad doen verschijnen, dat den naam voert van *de Burger* (*il Cittadino.*)

Daar generaal *Sauget*, kommandant van de Napelsche troepen, de onmogelijkheid inzag de stad in te nemen, deed hij den 22sten eenige voorstellen aan de inwoners van Palermo, die dezelve echter hebben van de hand gewezen, met uitzondering van die betreffende het zenden van levensmiddelen voor de gevangenen. Ook hebben de vijandelijkheden den 22sten weder een aanvang genomen. Men vocht dien dag met woede in de nabijheid van het ministerie van financiën; vooral echter was de aanval op het klooster van Noviziato allerhevigst. Eerst tegen den avond slaagden de insurgenten er in zich er meester van te maken, waarbij zij een aantal soldaten gevangen maakten. Deze gevangenen werden door het volk goed behandeld en men bediende zich nu en dan van hen, om de zeven of acht stukken te rigten, waarvan men zich had meester gemaakt. Gedurende de volgende dagen hebben onderscheiden bloedige gevechten plaats gehad en na eene hevige worsteling zijn de bank en het koninklijk paleis van Palermo in handen der opstandelingen gevallen. Het gevecht heeft den geheelen dag geduurd en naar men zegt, zou de stad bij die gelegenheid weder op nieuw gebombardeerd zijn. De hertog *van Mayo* is naar het kamp van den generaal *de Sauget* gevlugt en de generaal *Vial* heeft zich naar Napels ingescheept. Men zegt, dat men in de bank 2 millioen ducaten heeft gevonden en dat het aantal der gevangen soldaten zeer groot is. De tijdingen van Palermo hebben een diepen indruk te Napels te weeg gebragt, waar sedert eenige dagen zich verschijnsels van eene aanstaande volksbeweging vertoonden.

Van den 25sten januari af, waren de opperhoofden der gematigde liberalen in onderhandeling getreden met de opperhoofden der beweging en men was overeengekomen, dat men, alvorens eenige demonstratie te doen, de uitwerking zou afwachten der verzoekschriften, welke men, van alle kanten onderteekende, om den koning eene constitutie te vragen. Maar de hoofden hebben de hartstogten van het volk niet kunnen bedwingen. In den achtermiddag van den 26sten begaf eene aanzienlijke menigte, ongeveer 30,000 personen, zich naar de Toledo-straat, welke de voornaamste van Napels is, onder het geschreeuw van: *Leve de koning! Leve de constitutie!* Toen hebben de militaire overheden, welke deze beweging van eenen ernstigen aard oordeelden, de bevelen uitgevaardigd, die hen in geval van oproer gegeven waren. Het roode vaandel is op het fort St. Elme opgestoken, van waar men drie schoten heeft gelost; een ander fort antwoordde daarop en op dit teeken zijn al de troepen van het garnisoen uitgetrokken, hebben het kasteel omringd en zijn naar de Toledo-straat opgetrokken. (*En dit alles om het roepen van* leve de koning? *Wat zou men wel gedaan hebben, indien het volk geroepen had:* Weg met den koning! Leve de republiek!?) Maar het was onmogelijk er binnen te rukken; 30,000 personen doorliepen deze ruime straat, onder het uiten der kreten van *leve de constitutie!*

De kavallerie heeft een aanval op het volk willen doen, maar zij is teruggedreven. De jonge lieden van den adel en der burgerij omhelsden de lazzaroni en de nationale garde was met het volk verbroederd. De vrouwen zwaaiden zakdoeken met de kleur van Italië voorzien in de lucht.

Na eenige nieuwe aarzeling, besloot de koning, welke het ontslag van al zijne ministers heeft aangenomen, een nieuw ministerie onder het voorzitterschap van den hertog *van Serra-Capriola*, ambassadeur van Napels te Parijs, zamen te stellen. De overige ministers zijn de prins *de Torella*, vader van een der jonge lieden, die onlangs in hechtenis zijn genomen wegens staatkundige oorzaken; de prins *Dentice* en de heeren *Bonnanni*, *Cianciulli* en *Scovazzo*. Men zegt echter dat de heer *Cianciulli*, die een bekwaam administrateur is, gemeend heeft voor de aangeboden portefeuille te moeten bedanken. Al deze ministers, die tot de partij van gematigden vooruitgang behooren, hebben zich vereenigd, om den koning de dringende noodzakelijkheid van het verleenen eener constitutie voor te stellen, hetgeen dan ook heeft plaats gehad, zoo als gemeld is.

Volgens het organiek besluit van 29 januari is de Napelsche constitutie gebaseerd op de beginselen van de Fransche charte: twee Kamers, eene Kamer der Pairs en eene van Gedeputeerden, onschendbaarheid des konings, ministeriële verantwoordelijkheid, vrijheid van drukpers en eene nationale garde. De heer *Del Caretto*, voormalig minister van politie, heeft Napels den 26sten verlaten; hij is den 29sten te Genua aangekomen. Mgr. *Cocle*, de biechtvader van koning *Ferdinand*, heeft de wijk genomen naar een klooster te Benevento.

— »Indien wij goed zijn onderrigt, zegt de *Patria*, dan heeft sir *Ralph Abercromby*, gevolmagtigd gezant van H. M. koningin *Victoria* bij Z. M. den koning van Sardinië, den 24sten januari aan den minister van buitenlandsche zaken, graaf *de San Muzano*, eene nota medegedeeld, welke lord *Palmerston* aan het Weener kabinet heeft doen overhandigen. In die nota wordt gezegd, dat de tusschenkomst van Oostenrijk in Toscane, den Kerkelijken Staat en het koningrijk der Beide Siciliën door Engeland als eene oorlogsverklaring zou worden beschouwd.

»De Genuezen hebben aan de burgerwacht van Rome twee stukken geschut gezonden, zijnde de opbrengst van eene inschrijving, die ten dien einde geopend is.

»In alle steden der staten van Sardinië oefenen de jongelieden zich vlijtig in den wapenhandel."

Men spreekt reeds veel van de financiële ontwerpen van koning *Karel Albert*, welke zullen worden voorgelegd aan de consulta, die den 15den maart hare zitting zal openen. Onder deze ontwerpen wordt er een opgemerkt, bevattende eene beduidende vermindering van de belasting op het zout.

— Volgens gisteren ontvangen berigten zou het nagenoeg als zeker te beschouwen zijn, dat de koning van Napels slechts door vrees voor ernstige onlusten, waarvan de verschijnselen zich reeds dreigend in de hoofdstad begonnen te vertoonen, tot de belofte is gedwongen om aan zijne onderdanen eene constitutie te geven. Ook moeten daartoe veel hebben bijgedragen de onrustbarende tijdingen, die men van Palermo heeft ontvangen, alwaar de opstandelingen, zich hadden meester gemaakt van twee belangrijke posten namelijk de bank en het koninklijk kasteel.

Laatstleden vrijdag liep te Parijs het gerucht, dat een bloedig gevecht in de straten van Napels heeft plaats gehad, en dat de troepen genoodzaakt waren geworden voor de opstandelingen te wijken. Dit gerucht scheen aldaar weinig verwondering te baren.

— Uit Parma wordt gemeld, dat de nieuw benoemde hertog een besluit heeft uitgevaardigd, betreffende den eed, die door de ambtenaren moet worden afgelegd. Zij moeten zweren, dat zij met al hun vermogen zullen trachten, den hertog en zijne opvolgers nuttig te zijn, en nimmer deel te nemen aan eenige associatie, hetzij openbaar of geheim, die met het belang des hertogs of zijne bondgenooten in strijd mogt zijn.

Napels, 29 jan. Het decreet van heden, bij hetwelk de koning de constitutie toezegt, is van den volgenden inhoud: »*Ferdinand II* enz., gehoord hebbende den algemeenen wensch van onze welbeminde onderdanen, om waarborgen en instellingen

te erlangen, overeenkomende met de tegenwoordige beschaving: verklaren wij, dat onze wil is, toe te geven aan de ons te kennen gegeven verlangens, door het verleenen van eene constitutie, en te dien einde hebben wij onzen nieuwen minister van staat gelast, binnen eenen tijd, welke tien dagen niet zal mogen te buiten gaan, aan onze goedkeuring voor te dragen een ontwerp gebouwd op de volgende grondslagen:

»De wetgevende magt zal geoefend worden door ons en door twee Kamers, te weten eene Kamer van Pairs en eene Kamer van Afgevaardigden. De leden der Eerste Kamer zullen door ons benoemd worden; de Afgevaardigden zullen benoemd worden door kiezers, op de grondslagen van eenen nader te bepalen census. De eenig heerschende kerk van den staat zal de apostolische roomsch-katholijke godsdienst zijn, en zal er geen andere eeredienst geduld worden. 's Konings persoon zal steeds heilig, onschendbaar en aan geene verantwoordelijkheid onderworpen zijn. — De ministers zullen altijd wegens al de daden der regering verantwoordelijk wezen.

»De land- en zeemagt zal steeds van den koning afhankelijk wezen. — De burger-garde zal door geheel het koninkrijk op eenen eenparigen en met die der hoofdstad gelijkvormigen voet georganiseerd worden. — De drukpers zal vrij zijn en alleen aan eene wet ter beteugeling onderworpen zijn in hetgeen de godsdienst, de goede zeden, de openbare orde, den koning en de koninklijke familie, de vreemde souvereinen en derzelver familiën, alsook de eer en de belangen der bijzondere personen zou kunnen krenken.

»Mits deze dit ons souvereine en vrije besluit ter kennis van het publiek brengende, verlaten wij ons op de trouw en den goeden geest onzer volken tot handhaving van de orde en den eerbied, aan de wetten en aan de geconstituëerde magten verschuldigd."

DUITSCHLAND.

Frankfort, 4 *jan.* Men zegt, dat weldra zal openbaar gemaakt worden een uitgebreid scheepvaart- en handelstractaat, tusschen de Nederlandsche regering en het Tolverbond.

Hamburg, 3 *febr.* De Elbe zal een pendant leveren tot het gebeurde aan den Rhijn, toen, acht jaren geleden, de Hessen bij Bieberich steenen in zijne bedding wierpen, om de concurrentie van deze nieuwe haven tegen Mainz in eens den kop in te drukken. Hanover wil, gelijk men weet, tot elken prijs van Harburg eene zeehaven maken en heeft te dien einde, om het vaarwater dieper te doen worden, een van de armen der Elbe — bij de zoogenaamde *Köhlbrand* — laten afdammen. Daardoor is eene geweldige strooming in het water ontstaan, die het naar den regter oever naar de haven van Altona perst en reeds zooveel werking doet, dat het fundament eener geheele straat — de Elbestraat — waar de grootste pakhuizen staan, ondermijnd is en dreigt in te storten. Denemarken heeft reeds meermalen en steeds dringender tegen deze handelwijze van Hanover geprotesteerd, doch deze protesten zijn tot nu toe steeds zonder gevolg gebleven. Denemarken beroept zich hierbij op het laatste verdrag van scheepvaart op de Elbe, hetwelk dergelijke eenzijdige en willekeurige waterbouw-werken, zonder overeenkomst met de aangrenzende oever-staten, verbiedt. Doch terwijl men van weêrszijden protesteert en tegen-protesteert stroomt het water voort en kan een ongeluk alle dagen gebeuren. Wat kan men intusschen een geval anders doen, dan zich zelven helpen? een welk eene nieuwe en luisterrijke bijdrage voor de Duitsche eenheid en bondgenootschappelijkheid.

Weenen, 4 *febr.* In navolging van den heer *Nazzari*, afgevaardigde van Bergamo, heeft de heer *Monte* van de centrale congregatie van Venetië eenige eischen ingesteld en voorgedragen, betreffende de hervormingen, die men in de regering van het Lombardisch-Venetiaansch koningrijk wenscht in te voeren.

ZWITSERLAND.

De Zwitsersche landdag heeft in zijne zitting van den 31sten met $17\frac{1}{2}$ stem besloten het vraagstuk der jesuiten, als reeds beslist zijnde, uit de tractanda te schrappen en den Vorort te gelasten het besluit van 3 september jl. ten uitvoer te brengen. Neuchâtel en Baselstad hadden hunne toetreding geweigerd.

Ook uit Zurich wordt dd. 30 januari aan de *Augsburger Zeitung* gemeld, dat het decreet der amnestie en der opgelegde boete van de voorloopige regering van Freiburg thans volkomen in druk verschenen is.

— De zoogenaamde katholijke associatie is opgeheven en zij, die zich voortaan mogten verstaan tot het weder oprigten dier vereeniging, worden met geldboeten bedreigd. De staat zal over de goederen dier associatie beschikken. Geen geestelijke, buiten het kanton, mag voortaan missiën houden of zich wijden aan openbaar of privaat onderwijs of aan eenige geestelijke verrigting zonder daartoe bekomen verlof van den staat.

Voor de tien in boete geslagene kloosters heeft de regering ook wereldgeestelijken tot bestuurders aangesteld.

In het kanton Schwijtz wordt nog steeds gestreden over het al of niet verwerpen der nieuwe constitutie.

ENGELAND.

Londen, 5 *febr.* De heer *Marryat*, laatst tweede luitenant op een Engelsch oorlogschip, verzekert in een werk, onlangs door hem uitgegeven, dat Borneo eene groote plaats van handel kan worden. Deszelfs voortbrengselen uit het delfstoffelijk en plantenrijk zijn talrijk en gewigtig. Men vindt er kolen en goud; het laatste in drie situatiën: in spleten van rotsen, in alluvialen grond en in het zand en kiezel der rivieren; men vindt het voornamelijk in de westelijke en zuidelijke gedeelten des eilands, maar komt in het noorden in niet noemenswaardige hoeveelheid voor. Het overvloedigst vindt men het in Sarawak, Sambas, Sangow en Banjar. In bovengenoemde rotskloven wordt het opgezocht door Maleijers. In het afgeloopen jaar, zegt de heer *Marryat*, vergezelde ik den heer *Brooke* op eenen togt naar deze rotsen. De plaats, waar toen gewerkt werd, was een heuvel, ongeveer twee honderd voeten hoog, genoemd Battu Kaladi. De oppervlakte was, misschien door daarover heengestroomd water, met zulke scherpe rigchels uitgehold, dat een val gevaarlijk zou geweest zijn. Hier en daar waren kleine gaten, die tot in het binnenste der rots voortliepen en waarvan de diepte veertig voeten en meer bedroeg. De eenige mogelijkheid scheen te bestaan in het wijder maken van die opening, tot zulk eene uitgebreidheid, dat men in de mijn kon afdalen; is dit echter geschied, dan vindt men eene holte wier bodem met eene leemsoort overdekt is; deze wordt gewasschen, en iedere bushel aarde levert omstreeks $1\frac{1}{2}$ ons goud op; men stelt, naar de grootte der holte, zes tot tien of twaalf bushels in deze grotten. Daar dit goudwasschen zulk eene voordeelige bezigheid is, maakten de luije en arme volksklassen van Sarawak er veel werk van; zoo velen gaven zich aan dit goudzoeken over, dat het moeijelijk was, arbeiders voor ander werk te krijgen. De Maleijers laten aan de Chinezen niet toe, in de rotsen te werken, maar deze woelen de aarde aan derzelver voet om; de opbrengst van het binnenste der rotsen beantwoordt echter niet altijd aan de verwachting die men er van koestert.

(En al deze voordeelen kon Nederland genoten hebben, indien Nederland geene oude doove generaals tot hoofden en leiders zijner diplomatie koos.)

FRANKRIJK.

Parijs, 6 *febr.* Eene hoogst belangrijke ontdekking is onlangs aan de academie van wetenschappen te Parijs medegedeeld. Wanneer alles, wat men aan de reeds opgeleverde uitkomsten verhaald heeft, waar is, mag zij zoowel als eene groote weldaad voor het menschdom beschouwd worden als voor eene belangrijke verovering, door de kunst behaald. Men weet welke verderfelijke uitwerking het loodwit op de gezondheid der huisschilders uitoefent. Elk jaar sterven er van die ongelukkigen ten gevolge van aandoeningen, *loodkoliek* genaamd, terwijl anderen weder genoodzaakt zijn eene andere betrekking te kiezen. De heer *Leclaire*, chef van een' schilders winkel, de verwoestingen ontwarende die het loodwit onder zijne werklieden uitoefende, zocht naar middelen om dezen gevaarlijken agent door eene andere witte zelfstandigheid te vervangen. Na twaalf jaren aan deze onderzoekingen te hebben gewijd, is hij eindelijk tot de overtuiging gekomen, dat het sink-wit nog meer eigenschappen in zich vereenigde dan het loodwit, zonder dat daaraan die schadelijke uitwerking verbonden is.

Uit de opmerkingen door dezen heer gemaakt, wiens uitvinding thans bij de academie van wetenschappen zal onderzocht worden, blijkt, dat het wit door het sink gevormd, niet alleen onschadelijk is, maar ook dat deze kleur het licht weerkaatst in plaats van het op te slorpen, dat zij fijne toonen voortbrengt en geene veranderingen ondergaat, wanneer zij in aanraking komt met zwavelstoffen, die de met loodwit geschilderde stukken anders zoo snel zwart maken. Ten einde zijne uitvinding te voltooijen, heeft de heer *Leclaire* op de palet van den schilder, al die kleuren waarin lood voorkomt, vervangen door andere stoffen, waarvan het sink de basis is. Hij verzekert op deze wijze eene gom van kleuren te hebben zamengesteld, die voor verandering onvatbaar is, en de heer *Arago* heeft verklaard, deze zelfstandigheden reeds aan proeven te hebben onderworpen, die, wat hare duurzaamheid betreft, haar overwigt hebben bewezen op die, waarvan men vroeger gebruik maakte.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 6 *febr.* De vraag geopperd zijnde, hoedanig de uitdrukking van *gewone begrafenisregten*, voorkomende in artikel 23 van het reglement op de begraafplaatsen en het begraven van lijken in de provincie Holland, goedgekeurd bij koninklijk besluit van den 4den augustus 1832, n°. 29, behoort te worden verstaan, heeft Zijne Maj. na den Raad van State te hebben gehoord, te kennen gegeven, dat onder de bedoelde *gewone begrafenisregten* verstaan moeten worden *de regten van de klasse, waarin ieder lijk, volgens den stand des overledenen behoort*, en *dat het aan de bloedverwanten der overledenen moet worden overgelaten, om aan te geven tot welke klasse het lijk behoort.*

— Van tijd tot tijd worden bij het ministerie van binnenlandsche zaken certificaten van oorsprong wegens goederen, ter verzending naar *Neêrlandsch-Indië* bestemd, aangeboden, waarop het *visa* moet worden geweigerd, uit hoofde men bij genoemd departement de overtuiging heeft, dat de voorwerpen, in de bedoelde certificaten opgegeven, uit hunnen aard *niet kunnen* vervaardigd zijn door de lieden, welke zich als de fabrijkanten daarvan voordoen, hetgeen te meer moet in het oog vallen, wanneer het genoegzaam bekend is, dat de bedoelde lieden noch daar waar zij wonen, noch elders binnen dezelfde stad of gemeente werkplaatsen hebben, waar dusdanige voorwerpen zouden hebben kunnen worden gefabriceerd. Het schijnt dat dergelijke personen, die eigenlijk geene *fabrijkanten*, maar *kooplieden* of *winkeliers* zijn, zich tot het doen opmaken en tot het beëedigen van die onjuiste certificaten van oorsprong laten verleiden, ten einde aan degenen, die in hunne winkels eenig aldaar voorhanden artikel komen koopen, een bewijsstuk in handen te kunnen geven, waarop, indien hetzelve, met het aangekochte artikel, naar *Neêrlandsch Indië* verzonden wordt, aldaar voor dat artikel vermindering op het inkomende regt zou kunnen verkregen worden. Intusschen zouden dergelijke verkeerde practijken, waardoor niet alleen de waarheid verkracht, maar ook de heiligheid van den eed geschonden wordt, niet kunnen plaats grijpen, indien de stedelijke en plaatselijke besturen overal met gelijke zorg bedacht waren op de voortdurende naleving der voorschriften, vervat in de missive van den minister van binnenlandsche zaken, van den 27sten juli 1841, n°. 150 (9e *afd.*) in welker aanhef het gezigtpunt is aangewezen waarop, bij het opmaken en doen beëedigen der certificaten van Nederlandschen oorsprong, behoort te worden gelet; — zijnde teregt al verder in die circulaire gezegd, dat de voornoemde besturen alvorens het certificaat te arresteren en te doen beëedigen, in *ieder geval*, de *stellige overtuiging* dienen te bekomen, dat de afgelegde verklaring in alle opzigten met de waarheid overeenkomt, en dat de declarant, door de wijze waarop zijne fabriek of werkwinkel ingerigt is, zich volkomen in staat bevindt tot de geheele vervaardiging van hetgeen, als zoodanig, door hem wordt opgegeven.

In verband met het bovenvermelde en naar aanleiding van het door Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken kenbaar gemaakt verlangen, zijn de stedelijke en plaatselijke besturen verzocht:

1°. Om voortdurend met de meeste oplettendheid te doen waken, dat de bepalingen, welke nopens de wijze van opmaking en beëediging der certificaten van Nederlandschen oorsprong en het daartoe voorafgaande onderzoek bestaan, behoorlijk worden nageleefd; en 2°. dat door de voornoemde besturen voortaan, telkens wanneer zij lijsten inzenden van personen, die zich bij hen hebben opgegeven, als goederen ter verzending naar *Neêrlandsch Indië* te vervaardigen, op die lijsten tevens de schriftelijke verklaring worde afgelegd, dat de genoemde personen, bij onderzoek gebleken zijn werkelijk en in alle deelen de fabriekmatige bedrijven uit te oefenen, welke door hen zijn opgegeven.

Een en ander is aan de stedelijke en plaatselijke besturen te meer aanbevolen, daar, volgens de verder door

[illegible]noemden minister gedane mededeeling, indien voortaan [illegible] deszelfs departement certificaten van oorsprong, ter [illegible]ring, mogten worden aangeboden, bij welke blijkt, [illegible] de declaranten eene verklaring, in strijd met de [waar]heid, hebben gedaan en beëedigd, Z. Exc. zich [genoo]dzaakt zal zien, dusdanige certificaten in handen van de bevoegde autoriteit te stellen, ten einde de declaranten volgens de wetten kunnen worden vervolgd en gestraft; terwijl zulks, in dat geval, welligt tevens tot onaangename gevolgen zou kunnen leiden voor de besturen of derzelver gedelegeerden, die in het bekrachtigen en afgeven der certificaten met te weinig zorg mogten hebben gehandeld.

Groningen, 5 *febr.* De brand, die gisteren avond hier uitbarstte, is gelukkiger dan zich liet aanzien, afgeloopen, als hebbende zich nagenoeg geheel tot het eerst aangetaste perceel bepaald. Reeds vóór 10 ure was men den brand meester; men heeft echter voorzigtigheidshalve den geheelen nacht nog laten werken. Slechts één ongeluk heeft men, behalve het verlies der verbrande voorwerpen, te betreuren: er is namelijk eene jonge dochter door het neêrstorten van het [illegible] woning harer ouders, [di]e aan het brandende gebouw belendde, gekwetst [ge]raakt; er bestaat echter gelukkig geene vrees voor [haa]r leven.

† *Apeldoorn*, 5 *febr.* De meeste tot hiertoe voorgeslagen en beproefde middelen om de toeneming der heerschende armoede in haren verontrustenden loop te stuiten, schijnen niet- of slechts onvoldoende te slagen.

Het departement Apeldoorn der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* heeft dezer dagen besloten deswege eene poging te doen, die wel niet geheel nieuw is, maar toch verdient algemeen bekend en nagevolgd te worden. — Groot is het aantal armen dat, bij gebrek aan werk, bedeeld moet worden, en groot tevens het aantal bunders woeste grond nagenoeg even nutteloos voor de algemeene welvaart; beiden aan hunnen staat van werkeloosheid te ontrukken en vruchten te doen afwerpen is de nationale hulpbronnen openen, is drukkende lasten tot rentegevend kapitaal verheffen. — Velen zullen deze stelling gewis beamen; naauwelijks was van het ontwerp met een enkel woord in het *Handelsblad* melding gemaakt of een onbekende menschenvriend zond een muntbillet groot ƒ 100, met toezegging van meer, bij gunstige uitkomsten der onderneming. — [illegible] Z. M. de Koning heeft door het doen vragen van nadere inlichtingen getoond deze zaak ter harte te nemen.

Wie bekend is met de ongunstige verhouding van den gegoeden stand tot de arme en noodlijdende volksklasse te Apeldoorn, moet zich bijna verwonderen, dat de leden van het departement der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* den moed hadden in plannen te treden, die bij gemis van aanzienlijke geldsommen onuitvoerbaar zijn, doch wezenlijk groote en schoone offers op het altaar der menschenmin zijn dezen winter wederom aan brood, soepkaartjes en andere giften in rook verdwenen, latende geen spoor dan in de logge passen van hen, die juist hierdoor hun laatste eergevoel afgeworpen en den bedelstaf opgenomen hebben.

Dat deze weg ten verderve leidt is duidelijk genoeg, waarom zou [illegible] beteren te zoeken geene sympathie opwekken kunnen bij den vrijgevigen en gaarne weldoenden Nederlander? men hoopt het voor Apeldoorn, men wenscht het voor het algemeen welzijn; dit laatste te helpen bevorderen is de taak van de *Arnhemsche Courant*, die daarom wel eene plaats zal vergunnen aan dit schrijven en aan het navolgende.

Reglement voor de landontginning te ondernemen door het departement Apeldoorn der maatschappij Tot Nut van 't Algemeen.

Art. 1. De ontginning geschiedt onder het bestuur van het departement, door eene commissie van *drie* leden, die de werkzaamheden onderling verdeelen, en waaraan nog een lid als penningmeester met eene adviserende stem wordt toegevoegd.

Art. 2. Het geheele beheer der onderneming is opgedragen aan het bestuur van het departement, dat tot het verstrekken der noodige fondsen zoodanige maatregelen neemt, als hetzelve doelmatig zal achten.

Art. 3. Op aanvragen van de bij art. 1. vermelde commissie worden aan den penningmeester derzelve door het bestuur van het departement de gelden uitgereikt, die tot het bestrijden der dagelijksche kosten van de onderneming noodig zijn.

Art. 4. Zoo veel mogelijk zal alleen werk gegeven worden aan brave arme menschen, die thans in de gemeente Apeldoorn hun onderstands-domicilie hebben; voorts met inachtneming van alles wat strekken kan om de te doene uitgaven in den kortst mogelijken tijd renten te doen afwerpen, moetende nogtans handen-arbeid steeds op den voorgrond staan.

Art. 5. Jaarlijks treedt een der leden van de commissie af, alleen de penningmeester om de twee jaren; de aftredenden zijn dadelijk herkiesbaar. — De orde van aftreding wordt de eerste maal door het lot geregeld.

Art. 6. Een lid der commissie buiten den gewonen tijd van aftreding uitvallende, wordt door het departement daarin ten spoedigsten voorzien en de orde van aftreding daardoor niet verbroken.

Art. 7. Geen besluit der commissie zal van kracht zijn, zoo niet de leden tot het nemen van zoodanig besluit door den voorzitter schriftelijk zijn opgeroepen of wanneer slechts de minderheid van het aantal leden daarbij tegenwoordig geweest is.

Art. 8. De commissie zal ontbonden en door eene andere vervangen kunnen worden, wanneer minstens $\frac{8}{10}$ gedeelte van het aantal leden des departements, die der commissie niet medegerekend, hun verlangen daartoe schriftelijk hebben te kennen gegeven.

Art. 9. De commissie doet jaarlijks rekening en verantwoording aan het departement, benevens een verslag omtrent den toestand der onderneming welk laatste door middel der dagbladen wordt publiek gemaakt.

Art. 10. De commissie zal verpligt zijn de gewonnen grondvoortbrengselen, tegen bewijs van ontvangst vermeldende den prijs van den dag aan het bestuur van het departement af te leveren.

Art. 11. Geen lid van het bestuur des departements zal tevens lid der ontginnings-commissie kunnen zijn.

Art. 12. Het departement zal de te ontginnen grond van eenigen eigenaar in huur nemen met bepaling van den prijs waarvoor die grond ten allen tijde in koop zou kunnen worden overgenomen en tevens met het regt om dezelve gronden des verkiezende aan derden te kunnen verhuren of verkoopen, voorts onder de verpligting van den oorspronkelijken eigenaar om op aanvraag der commissie de aangiften, bedoeld bij de wet van den 6den junij 1840, te doen, zullende de overdragt uiterlijk drie maanden na de tweede aangifte moeten geschieden.

Art. 13. Het departement treedt, vertegenwoordigd door hare ontginnings-commissie, als eigenaar op zoo dikwijls zulks zal noodig zijn; geen afstand, verkoop of verpachting van grond, geene stichting van gebouwen zullen geschieden, geene procedure gevoerd worden zonder voorafgaande magtiging door het departement.

Art. 14. Elk stuk grond zal binnen twaalf jaren na den aanvang der ontginning moeten [illegible]

Art. 15. De commissie zal [illegible] of gereedschappen mogen afschaffen, die het oprigten van gebouwen noodzakelijk maken. — Aan de commissie wordt echter het regt gelaten om alle voorwerpen te gelegener tijd te verkoopen; het afmaken van vee zal in dringende gevallen, op last zelfs van één der leden kunnen geschieden.

Art. 16. Wanneer de commissie verlangt de magtiging van het departement te bekomen tot het verkoopen of verhuren van grond, zal zij daarvan kennis geven aan het bestuur, dat alsdan uiterlijk eene maand daarna deze punten in eene vergadering ter overweging brengt; de verpachtingen kunnen geschieden met of zonder het regt om op de verhuurde grond woningen te bouwen en voor zoo veel jaren als de commissie dienstig zal oordeelen.

Art. 17. De verkoopingen en verpachtingen geschieden aan de hoogst biedenden en zullen ten minste twee maanden voor de toeslag op de gebruikelijke wijze worden aangekondigd.

Art. 18. Alle geschillen worden beslist door arbiters.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, — *februarij.*

Ik weet niets dat een beter denkbeeld geven kan, van de bedrijvigheid onzer twee Kamers, dan de volgende zamenspraak: — PIET, wat doet gij? — Ik rust uit. — En gij, JAN? — Ik help PIET.

Een mijner vrienden, die, dezer dagen, uit Parijs teruggekeerd is, deelde mij iets opmerkelijks mede aangaande de monumenten en steenen van Ninivé, die men thans in eene der zalen van het Louvre bezigtigen kan, en die volgens sommigen uit Khorsabad in Babylonië, volgens anderen uit nader bij Parijs gelegene groeven afkomstig zouden zijn. Toen hij de verzameling bezocht, vond hij er eenige deftige heeren, vermoedelijk leden van het een of ander instituut, in diepzinnige beschouwingen verzonken, voor de steenen die rondom aan de muren hingen, en waarvan zij de opschriften poogden te ontcijferen. Eene derzelven trok inzonderheid hunne aandacht, uit hoofde van hare eerwaardige oudheid; zij was, zeiden zij, de oudste van allen. Het opschrift luidde:

I. O. M.
A. R. DES. TV.
N. S. PI. RI. TV.
EL GE.
O. G. R. A. P.
H. E.

Een geleerd Duitscher, die het opschrift reeds zeven kwartier lang, naar hij verzekerde, aandachtig beschouwd had, verklaarde hetzelve volgenderwijze:

Jovi Optimo Maximo
Assuerus Rex DESignatus TUtor
Nepotis Satrapa PIo RITU
ELectus, GEnerosa
Obeliscum Granditatis Rarae, Anno Primo
Hic Erexit.

Hetgeen een zijner vrienden, een geleerd Franschman, volgenderwijze vertaalde:

A très haut et très puissant Jupiter
Assuerus, Satrape etc.
Dans la première année de son Satrapat
A élevé ce Monolithe
Dont il posa la première pierre.

Een groot Engelsch reiziger evenwel betwistte deze verklaring en beweerde, dat men de volgende lezing aannemen moest:

10 Maji
Assyriae Rex DESpota TUmulum
Nabuchodonosor Sub PIanis RITU
ELeganti GEmens
Obitum Gratae Reginae, Auro Publico
Hic Exstruxit.

Een opschrift, hetwelk de geleerde Franschman alzoo overbragt:

Le 10 mai,
Nabuchodonosor, Roi d'Assyrie
Veuf inconsolable
A enterré agréablement sa femme
Sous les sapins
Au frais
Et à [illegible]

De Engelschman en de Duitscher hielden ieder zijne lezing staande en waren onwrikbaar in hunne overtuiging, als rotsen; totdat eindelijk een nieuwsgierige meende te bemerken, dat men eenvoudig zou kunnen lezen:

JOMARD EST UN
SPIRITU —
EL GEOGRA —
PHE!

Al de omstanders stonden verstomd, ontwarende dat een der oudste Ninivesche opschriften, streng genomen, een Fransche tekst uitmaken kon.

Zoo is er dan weder een Koninklijk hart opengegaan! De koning van Napels — ik weet niet of hij ook tot de *ridderlijke* koningen behoorde, maar tot de *behoudende* behoorde hij bij uitnemendheid — [illegible] koning van Napels en Sicilië, die Palermo acht en veertig uren lang te vooren laten bombarderen, heeft plotseling de [illegible] bekomen, dat de hervormingen welke [illegible] verlangden en welke hij tot [illegible] uit des bombardements als heilloos beschouwde, toch niet zoo nadeelig zouden [illegible] *apriamo il nostro cuore* [illegible]

»Wij openen ons vaderlijk hart!" zeide de groothertog van LUCCA, toen zijne onderdanen dreigend samenschoolden onder zijne vensters — want vroeger hield hij zijn vaderlijk hart gesloten — »Wij openen ons vaderlijk hart;" doch wat smeekingen en verzoeken niet hadden kunnen uitwerken, bragt eene onstuimige zamenscholing te weeg.

Wonderlijk hoe de overtuiging bij sommige vorsten ontstaat! En nu weder de koning van Napels, [illegible] van geen hervormingen wilde weten, [illegible] hart [illegible] van *behoud*, wiens mond [illegible] vloeide van *magna* [illegible] had liever de kroon te willen [illegible] to willen worden in het [illegible] ven aan de vreemde [illegible] blijft hij zich getrouw, [illegible]

koning? Zijne Siciliaansche onderdanen na vruchteloos te hebben gepoogd hunnen koning, door redeneringen en verzoeken tot andere gevoelens te brengen, de Sicilianen verliezen het geduld en staan op. Ging nu het vaderlijk hart des konings open, even als dat des groothertogs VAN LUCCA? Nog niet; eerst moest er nog op het volk worden geschoten, eerst moesten er nog eenige steden worden gebombardeerd: en toen zulks niet baatte, toen legde de koning, getrouw aan zijne overtuiging, den scepter neder en werd kolonel van een Russisch regiment? O neen, toen *capituleerde* Zijne Majesteit, gelijk de Fransche bladen het noemen; toen liet de koning afkondigen dat in zijne staten nagenoeg dezelfde hervormingen zouden worden ingevoerd als in de pauselijke landen, als in Toskane en Sardinië!

Had de koning van de Beide Siciliën zulks eenige maanden vroeger gedaan, zijn besluit ware met jubel ontvangen; thans, nu hij met dat besluit te nemen gewacht heeft totdat geheel Sicilië in opstand was, totdat er stroomen van bloed waren vergoten, totdat zijne troepen uit Palermo en andere steden verdreven waren, thans nu men zijn besluit aan niets anders weet toe te schrijven dan aan vrees voor het verlies der kroon, thans vraagt men of hij niet hooghartiger zou hebben gehandeld door werkelijk kolonel te gaan worden van een Russisch regiment, dan, in strijd met al zijne vroegere verklaringen en overtuigingen, koning te blijven van landen waar nu die »heillooze nieuwigheden« zullen bestaan?

Betreurenswaardig inderdaad is het dat een aantal vorsten eerst zoo laat besluiten kunnen zich in noodwendigheden te voegen, ja zelfs er eerst toe willen overgaan wanneer het uur voorbij is.

Het schijnt niet ongepast, de strafbepalingen welke *Men* hier te lande noodig geacht heeft, in het bewuste ontwerp van Strafwetboek, te bedreigen tegen hem, die zich mogt hebben schuldig gemaakt aan laster of hoon jegens den koning, te vergelijken met de strafbepalingen, welke laatstelijk in België vastgesteld zijn, ter wering van hoon en laster jegens koning LEOPOLD of zijne opvolgers. Men houde daarbij in het oog, dat de koning der Belgen, als een *nieuw* vorst, van *geheel vreemden* oorsprong en die tot den troon werd geroepen, in een land waar een aantal ingezetenen de vorige met geweld uitgedrevene dynastie, nog betreurden, sterker beveiliging tegen hoon en laster schijnt te behoeven dan, in Nederland, een *aangeboren* vorst uit het huis van ORANJE.

Zou wij of deze overweging ook onzen minister van justitie bezielde. Zien wij nu of in België de strafbepalingen tegen laster en hoon den koning aangedaan, strenger zijn dan die, welke men thans in Nederland noodig schijnt te achten.

De laatste Belgische wet opzigtens voormelde overtredingen, is van den 6den april 1847.

Artikel 1 luidt: »Al wie, op openbare plaatsen of in openbare zamenkomsten, hetzij door redenen, kreten of bedreigingen, hetzij door geschriften, drukwerken, afbeeldingen of eenigerlei teekenen (*emblêmes*), die aangeplakt, rondgedeeld of verkocht, te koop of voor het publiek zigtbaar gesteld mogten zijn, zich schuldig zal hebben gemaakt aan beleediging jegens den persoon des konings, zal worden gestraft met gevangenisstraf van *zes maanden tot drie jaren* en eene boete van 300 tot 3000 franken.«

Luidens dat artikel dus, waarin niet, gelijk bij ons, een dwaas onderscheid gemaakt wordt tusschen *laster*, *hoon*, *beleediging*, woorden waarvan men in gebreke blijft de juiste beteekenis uit te drukken; maar wijselijk en meer doelmatig, aan de regterlijke magt wordt overgelaten, de straf, in de aangegeven grenzen, af te meten naar gelang van de boosaardigheid der overtreding, aldaar is de *zwaarste* straf, die zelfs tegen den verregaandsten laster jegens den persoon des konings kan worden uitgesproken, GEVANGENIS VAN DRIE JAREN en boete van DRIE DUIZEND FRANKEN.

In Nederland daarentegen zal, gaat het ontwerp der regering door, *laster jegens den koning* ook de geringste onbekend wat al *Men* bij ons *laster* noemt, worden gestraft met correctionele gevangenis van TEN MINSTE DRIE JAREN en eene boete van NIET MINDER DAN DUIZEND GULDEN.

De gevangenisstraf van TEN MINSTE drie jaren zijn, tegen hoevelgelijkenden zich welligt autocratisch verloren zal [illegible] betrokken, gevangen te houden, wordt niet gezegd. Alles wat men verneemt, is, dat de *minste laster* jegens den Koning zal worden gestraft met TEN MINSTE *drie jaren gevangenis* en eene boete van NIET MINDER *dan duizend gulden*! Zachtzinnige wet, waarlijk een franje ... waar geen *maximum* wordt aangegeven!

O [illegible] VAN CAMPENS-NIEUWLAND, schonk de hemel u daarom zoo veel talent?

En nu wat al zal *Men* bij ons *laster* kunnen noemen.

Wat al zal een schrijver kunnen blootstellen: aan TEN MINSTE *drie jaren gevangenis* en *duizend gulden* boete?

Bedrieg ik mij niet, dan werd de *Arnhemsche Courant* laatstelijk ook vervolgd wegens *laster jegens den koning* omdat iemand er in gezegd had dat men de betrekkene troonrede niet lezen kan zonder eene azijnflesch in de hand te houden. Eene dergelijke uitdrukking geliefde *men* LASTER *jegens den koning* te noemen!

En werd het ook niet LASTER *jegens den koning* genoemd, toen, ik weet niet wie, in eene herberg, meen ik, als raadsel voorgesteld hebbende: welk onderscheid er bestond tusschen onze regering en een kleedermaker? de oplossing gaf: dat een kleedermaker de menschen aankleedde en de regering ze uitkleedde.

In hoe ver een en ander beleedigend kan heeten laat ik hier ter zijde, maar bijaldien men er den naam van LASTER *jegens den persoon des konings* aan wil geven, is het in alle geval zeer draconisch denzelven met TEN MINSTE *drie jaren gevangenis* te willen bestraffen!

In België zou men, zulke uitdrukkingen willende vervolgen, het doen krachtens de algemeene bepalingen van bovengemeld artikel der wet van 6 april 1847, en dan, zoo de regter de uitdrukkingen beleedigend achtte en strafbaar oordeelde, deswege eene gevangenisstraf van *zes maanden* en eene boete van *300 franken*, kunnen uitspreken. Welk een onderscheid!

Wat men nu, bij ons, geen *laster* zal kunnen noemen, zal vallen in de termen van *hoon*; indien men geene kans ziet eenen schrijver te beschuldigen van *laster* jegens den persoon van den koning, zal men hem kunnen beschuldigen van *hoon*. En hoe zal die *hoon* worden gestraft? Met correctionele *gevangenis van een tot drie jaren* en geldboete van *drie honderd tot twee duizend gulden*.

Hier is het *minimum* der straf EEN JAAR *gevangenis en drie honderd* GULDEN boete, terwijl het Belgische *minimum* de helft lager staat: namelijk *zes* MAANDEN en *drie honderd* FRANKEN.

LEOPOLD VAN SAKSEN COBURG schijnt dus in België met veel zachtere wetten tegen laster en hoon te kunnen worden beveiligd, dan WILLEM II VAN ORANJE in Nederland?

En niet alleen *de koning* schijnt bij ons zoo draconisch tegen *hoon* en *laster* te moeten worden beveiligd; men oordeelt bij ons den persoon van *de regerende koningin*, van *den naaste erfgenaam van de kroon of van den regent* evenzeer te moeten waarborgen.

In België niet evenzoo. In België schijnt men minder boosaardigheid jegens de dynastie te voorzien.

De Belgische wet, namelijk, vervolgt in:

»Art. II. Al wie door dezelfde middelen, zich schuldig zal hebben gemaakt aan beleediging jegens de leden van het koninklijk huis, zal worden gestraft met gevangenis *van drie maanden tot twee jaren* en eene boete *van honderd tot twee duizend franken.*«

In België kan dus *laster* of *hoon* jegens den erfgenaam der kroon worden gestraft met een minimum van DRIE MAANDEN *gevangenis* en HONDERD FRANKEN boete, in Nederland zou het *minimum* voor dezelfde hoon jegens den erfgenaam der kroon EEN JAAR GEVANGENIS en DRIE HONDERD GULDEN bedragen.

Waarlijk, ik zou nooit hebben gedacht dat men in Nederland ter beveiliging van de dynastie, strafwetten, tweemaal zoo zwaar als de Belgische noodig achtte!

Ingezonden stukken.

Men verneemt dat het volgende request aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingezonden:

Aan de Edelmogende Heeren Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

EDELMOGENDE HEEREN!

De ondergeteekenden, inwoners te Maastricht, nemen eerbiedigelijk de vrijheid het navolgende aan U Ed. Mog. voor te dragen:

Bij een tractaat, gesloten op den 12den juli 1845 tusschen Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit den Koning der Belgen (opgenomen in het *Staatsblad* van 1845, nº. 49), is tusschen de gemagtigden der beide Vorsten overeen gekomen, dat ter zijde van de rivier de Maas, tusschen Luik en Maastricht, een kanaal voor de scheepvaart zal worden daargesteld.

Ofschoon bij artikel 2 van gezegd tractaat is bepaald: dat het te graven kanaal *door de vestingwerken* van Maastricht zal loopen, is echter daaraan eene geheel andere rigting gegeven en schijnt het voornemen te bestaan, om het water *door laatstgemelde stad zelve* te leiden, zonder dat deswege eene *nadere* overeenkomst tusschen de beide mogendheden is gesloten of, voor zoo verre der requestranten bekend is, de tusschenkomst der wetgevende Kamers omtrent een en ander is ingeroepen.

De adressanten, bezwaarlijk kunnende gelooven dat zulks zoude mogen geschieden, vermeenen daarvan aan U Ed. Mog. kennis te moeten geven.

Zij maken tevens van deze gelegenheid gebruik, om aan U Ed. Mog. te doen opmerken, dat, ten gevolge van de thans aan het bedoeld kanaal gegeven rigting, de onteigening hunner in de stad gelegen eigendommen bij koninklijk besluit is bevolen, iets hetwelk, naar hun eerbiedig gevoelen, niet alleen in strijd is met het gesloten tractaat, maar daarenboven niet is overeen te brengen met de bepalingen der grondwet.

Het 162ste artikel der grondwet bepaalt immers, dat niemand van eenig gedeelte zijner eigendommen kan worden ontzet, dan ten algemeenen nutte, in de gevallen en op de wijze, bij de wet te bepalen.

Raadpleegt men nu de wet, welke naar aanleiding van gezegd artikel 162 op den 29sten mei 1841 is vastgesteld, dan zal het moeijelijk zijn om de daarstelling van een kanaal als dat, hetwelk tusschen Luik en Maastricht wordt gegraven, onder de gevallen te rangschikken, welke aldáár worden opgenoemd en waarin onteigening ten algemeenen nutte kan worden bevolen.

Indien al eene woordelijke opvatting van artikel 1 *littera* C der wet van 29 mei 1841 aanleiding zoude kunnen geven om de daarstelling van dusdanig kanaal onder het geval, aldáár voorzien, te brengen, dan toch zouden zeer zeker de geschiedenis en beginselen dier wet zich daartegen verzetten, vermits daaruit blijkt dat de wetgever geene andere middelen van gemeenschap te water en te lande op het oog heeft gehad dan de *binnenlandsche*.

Van den anderen kant valt het ernstig te betwijfelen of in het maken van een kanaal tusschen Luik en Maastricht een tastbaar nut voor de Nederlanders in het algemeen kan gelegen zijn.

Adressanten zijn des te minder geneigd dit te gelooven, omdat zij uit het boven aangehaald tractaat ontwaren, dat het kanaal ten *koste* der Belgische regering moet worden gegraven en onderhouden.

Het laat zich moeijelijk denken dat de Belgische regering zoodanigen bezwarenden last op zich zoude hebben genomen, indien het kanaal ook ten nutte der Nederlanders moest strekken, terwijl het mede niet te veronderstellen is dat de Nederlandsche regering zoude hebben toegelaten dat de kosten en het jaarlijksch onderhoud van het kanaal uitsluitend ten laste van de Belgen gebragt werden, indien zij begrepen had dat daarin een wezenlijk nut voor dit rijk gelegen was. Onbetwistbaar is het overigens dat de Belgen met het graven van meergemeld kanaal geene andere bedoeling hebben gehad, dan eenen uitweg van vertier voor hunne steenkolen te vinden, de Schelde met de Maas te verbinden en het kanaal te kunnen bereiken, hetwelk zij onlangs in de Kempen gemaakt en naar de Zuid-Willemsvaart hebben geleid.

De adressanten zijn alzoo eerbiedig van oordeel dat zij niet kunnen worden onteigend, tenzij er eene wet tusschen beide kome, waarbij verklaard wordt dat er in het onderwerpelijke geval algemeen nut aanwezig is en tevens worde aangevuld de wet van den 29sten mei 1841, welke de gevallen opsomt, waarin onteigening ten algemeenen nutte kan plaats hebben.

Het is er verre af dat de adressanten onwillig of weigerachtig zouden zijn in der minne afstand te doen hunner eigendommen, doch zij vermeenen daartoe in het onderwerpelijke geval niet te kunnen worden *gedwongen*. Adressanten kunnen niet afzijn ten slotte aan UEd. Mog. kenbaar te maken, dat voor het bedoelde kanaal onderscheidene landsgronden zijn afgestaan, zonder dat het blijkt, dat daarvoor is betaald of eene wet is gegeven, waarbij de vervreemding dier gronden is toegestaan.

Een en ander kan, volgens het gevoelen der ondergeteekenden, almede niet geoorloofd zijn.

Redenen waarom zij eerbiediglijk de bovenstaande beschouwingen aan uwe aandachtige overweging aanbevelen en, voor het geval dat UEd. Mog. zich geheel of gedeeltelijk daarmede zoudt kunnen vereenigen, alsdan van UEd. Mog. verzoeken zoodanige maatregelen te nemen, als UEd. Mog., in het belang der zaak, zult vermeenen te behooren.

Hetwelk doende enz.

(*Volgen de handteekeningen.*)

Waterhoogte te Arnhem.

Den 8 Febr. 4 El 1 Palm 5 Duim; gew. 10 D. gev. O.D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.